

Anglija premišlja, Italija dela

London, 16. jun. o. Vlada je na svoji večerajšnji seji v načelu sprejela sklep o koncu sankcij pod pogojem, da ZN na prihodnjem zasedanju odloči, da razloga za nadaljevanje sankcij ni več. Tak sklep je potreben z ozirom na evropski položaj, ki zahteva, da Anglija postavi svoje odnose s Italijo na docela novo podlago. Odločilni sklep pa bo sprejet v petek na seji vlade.

London, 16. jun. Velika debata o sankcijski politiki se bo vršila, kakor so razglasili v spodnji zbornici, v četrtek. Na razna vprašanja, ali bo britanska vlada pristala na ukinitve sankcij in omejitve področja DN, je Eden odgovoril samo to, da britanska vlada želi, da bi se debata o zunanjih politiki vršila čimprej. Eden je dalje dejal, da bo pri tej priložnosti pojasnil perspektive zadržanja britanske vlade do raznih vprašanj.

London, 16. junija. m. Javna razprava o vseh perečih vprašanjih Anglije, o problemu sankcij, o zavarovanju miru in referatu za ZN se nadaljuje vedno oostreje. Tako so na večerajšnji seji Spodnjega doma delavski poslanci vladno naravnost obsuli z velikim številom vprašanj, s katerimi so hoteli izvedeti za stališče vlade v pogledu zunanje politike. Zunanji minister Eden je na vsa ta vprašanja odgovoril, da bo vlada v najkrajšem času pristala na veliko razpravo v zunanji politiki v Spodnjem domu. Ob tej priliki bo vlada sporočila javnosti stališče vlade, ki ga bo zastopala v Zvezi narodov.

Vodja opozicije major Atlee je nato odgovoril, da bo v četrtek predložil predlog, da se zniža predsednik vlade Baldwinu plača. S tem hoče prisiliti predsednika vlade, kot edino merodajno osebnost, da se končno izjavi, kako zunanjo politiko vodi ang-

leska vlada. Na nekem banketu je imel včeraj senzacionalen govor tudi vojni minister Duff Cooper, ki je naslikal svetovno situacijo v najtemnejših barvah. Vsekakor so ga pri tem vodile tudi tendence, da bi vplival na angleško mladino, da bi s v čim večjem številu javljala za vojaško službo. Minister je v svojem govoru trdil, da je situacija danes resnejša, kakor leta 1914. Zato pa je tudi dolžnost odgovornih politikov, da opozarjajo narod na veliko nevarnost, ki preti. Zgrešeno je naziranje gotovih politikov, da ljudi ni treba plašiti. Ravno nasprotno: vodilne osebnosti angleške politike bi morale v čim večji meri vlivati angleškemu narodu strah pred nevarnostjo. Mi pa vidimo ljudi, ki zapirajo oči pred dejstvi. Na koncu svojega govora je minister ostro napadel paciliste, o katerih je dejal, da so njih govori strupenejši, kakor strupeni plini.

Rim, 16. jun. Z ozirom na govor angleškega finančnega ministra Chamberlaina, po katerem prevladuje v Evropi mnenje, da so sankcije rešene, to se pravi, pokopane, pišejo italijanski listi zelo zanimive stvari. «Giornale d'Italia» pravi, da je Chamberlainov govor še posebej podčrtal razdvojenost, ki vlada glede sankcijskega vprašanja v Angliji. Angleška javnost zastopa do sankcij dve stališči. Eno se kaže v zbornici in v tisku, drugo pa se kaže v dominionih, ki so bili na Italijo navezani glede izvoza surovin.

Kljub temu, da je Chamberlainova napoved o koncu sankcij, katero je treba smatrati za mnenje vse angleške vlade, ugodno odmevala v Evropi, vendar ostaja mednarodni položaj negotov. Dokler pa je ta položaj negotov, se mora Italija vzdržati vsakega optimizma, katerega so polni različni

inozemski listi. Italija čaka mirno in nezaupno. Nezaupanje ji vlivajo ženevske spletke.

Toda to čakanje ne pomeni, da je Italija brezdelna in da se za nič ne meni. Italija osredotoča svojo pozornost na mednarodna vprašanja in se zavzema za tiste smeri v politiki, ki so jasne in odkrite.

Zadnji Hoarejevi in Chamberlainovi govori značijo samo, da namerava angleška vlada pripraviti javno mnenje za konec sankcij, ki so doživele polom.

Ameriški listi, ki so o svetovnem gospodarskem položaju pač dobro poučeni, pišejo, da kantrdi italijanski list, da je gospodarski položaj Italije zelo soliden, njene finance so trdne, zlate zaloge italijanske Narodne banke pa so dosti večje, kakor si predstavljamo v inozemstvu.

Za gospodarsko organizacijo Abesinije

Rim, 16. jun. o. Mussolini je sprejel predsednika industrijske zveze, ki mu je poročal o položaju italijanskih industrij z ozirom na konec vojne v Abesiniji. Mussolini je zahteval od njega, naj predloži v imenu industrijske zveze načrte za izkoriščanje abesinskih bogastev in surovin. Dalje se je razgovarjal Mussolini z njim tudi o načrtih za organizacijo industrije v Abesiniji. Za njim je Mussolini sprejel ženevskega poslanika barona Aloisija, ki je svoje mesto odložil in bo ostal na razpolago zunanjemu ministru.

Podpirajo se vesti da bo bivši podtajnik v zunanjem ministristvu Fulvio Suvich imenovan za italijanskega poslanika v Washingtonu.

Spopadi v francoskih kolonijah

Pariz, 16. jun. Iz Sidi-bel-Abesa v Alžiru poročajo, da so se tam pripetili ogorčeni spopadi med pristaki ljudske fronte in desničarji. Nocojšnji «Temps» prinaša o tem poročilo iz Orana. Poročilo pravi, da je ranjenih 45 oseb, med njimi neki častnik, štirje policijski uradniki in trije vojniki tujske legije. Poškodovanih je mnogo trgovin.

Pri desničarskih demonstracijah je prišlo tudi do napadov na žide. Poveljnik mesta je za vsak primer odredil pred židovske hiše stražo tujskih legionarjev.

Iz Belgije

Bruxelles, 16. junija. AA. DNB: Med socialisti in komunisti se bodo začela pogajanja za sodelovanje. Ze v oblasni skupščini v Liegeu se bo ustvarila koalicija med socialisti in komunisti. Vodja belgijskih komunistov Jacquemot je stavil predloge o tej koaliciji socialistični stranki.

Bruxelles, 16. junija. AA. DNB poroča: V nekem predmestju Liegea je prišlo sinoči do krvavih spopadov o priliki splošne stavke. V Rancoursu so stankujoči poskušali onemogočiti tramvajski promet. Ko je intervenirala policija, je nastalo puščanje in so bile pri tem ranjene tri osebe. Vsi trije so redarji.

Grof Ciano pozdravlja

Budimpešta, 16. jun. Italijanski zunanji minister grof Ciano je pri prevzemu svojega ministrstva poslal pozdravno brzojavko madjarskemu zunanjemu ministru Kanyiji ter mu izrazil zadovoljstvo, ker bo mogel pripomoči k nadaljevanju politike rimskih protokolov in poglobitvi pristranskega prijateljstva med Madjarsko in Italijo.

V svojem odgovoru poudarja madjarski zunanji minister Kanyija, da je srečen, ker bo mogel sodelovati z grofom Cianom za razvoj iskrenih prijateljskih odnosov med Madjarsko in Italijo in pri politiki rimskih protokolov.

Rumunski kralj za ponesrečence

Bukarešta, 16. jun. Po nesreči, ki se je pripetila 8. junija pri proslavi obletnice vladanja kralja Karola, je rumunski suveren podaril iz svoje zasebne imovine tri milijone lejev (okoli milijon din) za pomoč družinam tistih, ki jih je nesreča prizadela.

Drobne

Drobne, 16. jun. m. Včeraj so prišle na Dunaju ter po vsej Avstriji poslovali rekrutne komisije.

Sevilja, 16. jun. AA. Pokrajinski glavar v Sevilji je prejel snoči spomenico župnika iz Gvadalkanala, ki se pritožuje, da je tamošnji župan prepovedal zvonjenje cerkvenih zvonov in celo verske obrede pri pogrebih.

Sofija, 16. jun. AA. Semkaj je prispel guverner nemške narodne banke dr. Schacht. Na letališču so ga pozdravili guverner bolgarske narodne banke in druge ugledne osebnosti.

Rim, 15. jun. AA. (Stefani.) Italijanska kolesarska zveza je sklenila, da letos ne bo sodelovala ne na običajni francoski dirki »Tour de France« ne na letošnjih mednarodnih kolesarskih dirkah v Švici.

Praga, 16. jun. Zunanji minister Kamil Krofta je sam odpoval v Ženevo na zasedanje izredne skupščine ZN.

Atena, 16. jun. Guverner nemške narodne banke dr. Schacht je davi odpotoval v Sofijo.

Washington, 16. jun. Danes bo 270.000 bivših bojevnikov prejelo podporo v skupnem znesku 1,8 milijarde dolarjev.

Stockholm, 16. jun. Agrarni vodja Pehrsson je sprejel nalogo, da sestavi nacionalno vlado kar moči široke parlamentarne osnove.

Avstrija ukinila vizum za Jugoslavijo

Ljubljana, 16. junija.

Znano je, kako je prišlo lansko leto med našimi oblastmi in dunajsko vlado do tujsko-prometnega spora. V posledicah tega spora je dunajska vlada odredila, da se morajo za potovanja v Jugoslavijo zopet nabavljati vize. Danes zjutraj pa je prispela v Ljubljano razveseljiva vest, da je predsedništvo dunajske vlade včeraj izdalo odvestilo, da je z večerajšnjim dnom ukinjena potreba vize za avstrijske državljane o priliki potovanja v Jugoslavijo. Z ukinitvijo vize za avstrijske turiste, ki potujejo v Jugoslavijo, moremo pričakovati znatnega povečanja obiskovalcev naših krajev iz Avstrije.

Novi kardinali

Dunaj, 16. junija. o. Včeraj je sv. Oče imel tajni konzistorij, v katerem je podelil kardinalski klobuk parškemu, madriškemu, varšavskemu in dunajskemu nunciju. Prav tako sta bila povišana v kardinale prečki vatikanske knjižnice Marcati in podperkti knjižnice msgr. Tiserand. Ta dva bosta dobila kardinalski klobuk v javnem konzistoriju prihodajo sredo.

Eksplodizija v Bolgariji

Sofija, 16. junija. Včeraj dopoldne se je pripetila velika eksplozija smodnika v kleti lovskega doma v okolici Sofije. Na strelišču lovskega doma je bila zbrana večja skupina naraščajoč lovskega doma, ki se je vadila v streljanju. Od eksplozije smodnika se je zrušil del lovskega doma in pokopal več strelcev. Doselejo iz ropuvin potegnili osem trupel, bati se je pa, da bo število žrtve še večje. Reševalna dela se vrše intenzivno.

„Zračna bolha“ prepovedana

Pariz, 16. junija. o. Letalski minister Pierre Cot je prepovedal letanje z avijoni vrste »zračna bolha«, ker nudijo premalo jamstva za varnost letalcev. Tovarna bo morala aparate opremiti še z nekaterimi tehničnimi napravami, šele potem bodo zopet smeli v zrak.

Nemška mornarica na Danskem

Kodanj, 16. junija. V Skagen na severnem koncu Jutlanda je prišel te dni večji oddelek nemških vojnih ladij, ki šteje 40 do 50 enot. Med drugimi se nahaja klopnica »Deutschland« kot admiralska ladja in križarke »Admiral Scheer«, »Köln«, »Leipzig« in »Nürnberg«. Z njimi vred je prišlo 18 torpedov, 12 podmornic in 3 minonosci. Včeraj so posadke ob

K novi uredbi o sanaciji bratovskih skladnic

Trbovlje, 15. junija.

Vlada je na svoji seji 12. t. m. spremenila uredbo o centralnem fondu za sanacijo bratovskih skladnic z dne 7. maja 1935. Spremembo poznamo le z objave dnevnega časopisa, da so v uredbi predvideni ti prispevki: 10% vsake glavne bratovske skladnice od prispevkov članov in podjetij, pobranih v pokojninsko blagajno, dalje rudarski socialni prispevki, ki se bodo plačevali pri prometu antracita, kamenega premoga, koksa, in sicer za premog in antracit: pri velikosti zrna od 10-30 mm 2 din za tono, pri velikosti zrna nad 30 mm 25 din za tono; za koks za industrijske in metalurške namene 2 din za tono, za koks za ostale namene 40 din za tono.

V dravski banovini ostane po tej uredbi neobdavčen premog dveh vrst, t. j. zdrob in prah. V timoškem bazenu pa ga ostane neobdavčenega celo polovica, ker je po kakovosti drobnji premog. Potemtakem bo zopet slovenska rudarska industrija največ prispevala v centralni fond. Poleg tega pa bo ljubljanska glavna bratovska skladnica, ki je pasivna za nad pet milijonov, morala od svojih že premalnih prispevkov plačati v fond 10%. Tako določilo pa je po našem mnenju nepravilno. Pasivne skladnice bi morale do časa aktivnosti prejemati le iz centralnega fonda, ne pa v fond prispevati. Ker centralni fond bi moral vzdrževati le aktivne bratovske skladnice, ali - takrat, ko s prispevki članov in fonda postanejo aktivne. Po tem določilu pa bodo ostale le pri sedanjem stanju s tako zvanimi odpisi 10% za centralni fond. Če obvelja to določilo, potem to še ni nikakršna prava sanacija, pač pa le nekakša vzdržba dosedanjega stanja. Če kdo nič nima ali mu manjka, mora le dobiti, ne pa še dajati. Apeliramo na naše gg. slovenske ministre, da določijo zaradi 10% prispevka pasivnih skladnic v centralni fond odpade. Ljubljanska glavna bratovska skladnica potrebuje sedaj pet milijonov, ne more pa prispevati kot pasivna letno kaka dva milijona v centralni fond.

Finale se igra v Zagrebu

Včeraj je bil na igrišču Park-kluba tretji in zadnji dan tekem za Davisov pokal. Avstrija in Jugoslavija sta morali igrati še dve single partiji in sicer Pallada proti Metaxi in Puncce proti grofu Bawarowskiemu. Avstrija je še vedno upala, da se bi mogoče zgodil slučaj in da bo Avstrija zmagala, zlasti se, ker se ji je posrečilo dobiti igro v doubleu. Na igrišču se je zbralo veliko število ljudi in so bile vse vstopnice že zdavnaj prodane. Zasedena je bila popolnoma se peti tribuna, ki so jo nalašč postavili za večerajšnje tekme. Dunaj ne pomni se takega navala na teniška igrišča, čeprav je imel svoje dni v gosteh velike teniške mojstre, n. pr. Francoze, Suzana Lenglen, Cochet, Brugnona in druge. Obisk je bil včeraj mnogo večji, kot ga je bilo pričakovati, ter sta bila med odličnimi gosti tudi Petrovič in Tino Patiera.

Kot prvi par sta nastopila Pallada in Metaxa. Že prva igra je odločila, kdo bo prišel v evropski finale. Pallada je v petih setih premagal svojega nasprotnika Metaxa. Pallada, ki ima popolnoma svoj način igre, igra namreč defenzivno in čaka, da se njegov nasprotnik utruji, je s pridom uporabil ta način igre tudi včeraj proti Metaxi. Pallada je zmagal v prvih dveh setih z rezultatom 6:8, 3:6. Naslednja tretji in četrti set sta pripadla Avstriji Metaxi z rezultatom 2:6, 3:6. Tako je prišlo do odločilnega petega seta. Šele v tem zadnjem setu je Pallada pokazala vse svoje odlike in prednosti. Igral je izredno premišljeno, pametno in do skrajnosti precizno; prešel je iz defenzivne borbe v napad in si priboril peti set z rezultatom 4:6. S tem se je Jugoslavija po treh gotovo najtežjih nasprotnikih, s katerimi je morala igrati, plasirala v finale za Davis-cup. Tudi avstrijska reprezentanca ni bila mnogo slabša kot pa češko-slovaški in Francozi ter so morali naši igralci zmagati nad vse pošteno, kajti tudi Avstriji so

Kljub velikim naporom je premoga preveč. Za rudnik Trbovlje je za mesec julij državnih in privatnih naročil 36.800 ton in kljub tako velikim naročilom bodo rudarji zaposleni največ 13 delavnikov v mesecu juliju. Vse to pa je znak pridnosti in velike nadprodukcije slovenskega rudarja. Prepričani smo, da bomo celo še enkrat toliko premoga dali v deponijo. Če pa bi delali vsak dan, bi najbrž zasuli s premogom polovico Zassaja. Nekateri starejši rudarji menijo, da je rudarsko delavstvo v rudniku TPD najbolj pridno, posebno sedaj, ko prejema od družbe in banovine več vagonov moke. Drugi pa trdijo, da slovenski rudar prekaša s pridnostjo vse delavstvo v Evropi. Najbrž uganemo prvi in drugi. Je pa tudi res, da je le delo rešitev proletarijata, če je pravično in dostojno. Pravijo pa tudi, da pridnost nikomur ne škoduje, pač pa naivnost v tem, če se delavstvo ne briga za svoje koristi.

Velike investicije TPD. Iz zanesljivega vira smo zvedeli, da je za bodoče leto investicija TPD nad trideset milijonov dinarjev za modernizacijo svojih rudnikov. Za ojačenje svoje električne centrale v Trbovljah kar 24.000.000 din. Pri teh investicijah bo delavstvo vsaj nekaj zaslužilo, le čudimo se, kje je družba dobila ta denar, saj smo pred kratkim slišali, da dela z velikimi izgubami in smo prepričani, da bomo take izjave še slišali, posebno pri kakem znižanju plač ali pri zahtevah po večjem obsegu obratovanja. Povsod same izgube, končno pa denarja dovolj, to so slike današnje krize.

Priloge za občinske volitve se že vrše. Od kar so gg. ministri napovedali občinske volitve za jesen, smo se začeli spraševati, kje so kaj kandidati in kateri bi bili primerni. No, pa v Trbovljah jo bomo kmalu in delavci kar skupaj rezali. Pa tudi kakšen gospod še pride v poštev, če se bo dobro držal. Seveda, velikih grešnikov iz prejšnjega režima mi Trbovljčani ne maramo. Sicer nekateri že sedaj odstopajo iz občinskega odbora, ker pač niso voljni delati kakor občani zahtevajo in kakor je prav.

bili ostri nasprotniki, saj so v dosedanjem tekmovanju čisto lahko odpravili Polisko in Belgijo.

S to igro je bila zmaga že dokončno odločena in je bilo vseeno, kdo dobi še peto igro. Kapitan ing. Malančec je doletel, naj mesto Puncce igra Kukuljevič, ker od te tekme itak ni bilo nič več važno. Toda tudi v tej zadnji igri je po petih setih zmagal Kukuljevič in sicer z rezultatom 5:7, 6:4, 1:6, 6:2, 6:3.

S temi rezultati se je torej Jugoslavija plasirala v finale za evropsko zono za Davisov pokal. To je gotovo eden največjih uspehov, ki jih je dosegla Jugoslavija sploh kdaj na športnem polju. To je izredno pomembna zmaga. Zlasti v Zagrebu je bilo veliko navdušenje radi te zmage. Zagrebčani pripravljajo svojim »mušketirjem«, kot jih imenujejo v Zagrebu, slavnostni sprejem.

Kdaj bodo finalne tekme, še ni popolnoma gotovo. Po propozicijah morajo biti dovršene do 15. julija. Do tega dne je bilo namreč predvideno, da mora biti odločen evropski finalist. Naša teniška zveza je predlagala nemški teniški zvezi, naj se vrši finale od 10. do 12. julija v Zagrebu. To bo športni dogodek prve vrste.

Cas do tega dne pa misli naša teniška zveza uporabiti tako, da bo naša reprezentanca odigrala trening tekmo z madžarsko reprezentanco, v kateri nastopa tudi njen najboljši igralec Szegiet.

Berlin, 16. jun. Sedaj se vodijo pogajanja med teniško zvezo Jugoslavije in Nemčije, kje bi se naj igral finale evropske zone. Nemška zveza želi, da bi se finale vršil v Berlinu, ker bi sicer nemška igralca von Kram in Henkel morala najprej potovati v Wimbledon in se nato vrniti v Berlin, odkoder bi potovali v Zagreb in se nato zopet vrnili v Wimbledon. Če bi pa jugoslovanska zveza zahtevala, da se igra v Zagrebu, potem bi Nemčija odpovedala svojo prijavo v Wimbledonu.

Bodijeva afera v Ljubljani

Ljubljana, 16. jun. Carinske oblasti so prišle te dni do senzacionalnega odkritja, ko so vršile preiskavo v zvezi z veliko tihotapsko afero dr. Bodija in Novakoviča. Kakor znano, se glavna preiskava vodi v Belgradu, carinskim oblastem v Ljubljani pa se je posrečilo najti večjo količino tihotapljenih preprog in drugih predmetov. Te preproge in ostale stvari so v Ljubljani zaplenili. Preiskave so tudi po drugih mestih Slovenije dovedle do pozitivnih rezultatov ter so bile tudi tam zaplenjene večje količine preprog. Kakor se do-

znava, so policijske oblasti na nekem mestu naletele na velike količine preprog, ki jih je Ivan Nečajev, eden od glavnih akterjev te afele, hotel zakriti. Osebe, ki so pazile na te preproge, so bile napram Nečajevu prijateljsko razpoložene.

Oblasti so zaplenile tudi avtomobil, v katerem so bile te preproge pripeljene, ter je sedaj predmet preiskave vprašanje, ali je to isti avtomobil, s katerim so se zadnja leta tihotapljene stvari razvažale iz dr. Bodijevega stanovanja po Jugoslaviji.

Odmevi belgrajske diplomatske tihotapske afere segajo do Maribora

Maribor, 15. junija.

Ker imamo v Mariboru s tihotapci dostikrat opravka, je vzbudila belgrajska diplomatska tihotapska afera tudi pri nas veliko pozornost. Z nekaterimi glavnimi akterji te afele je imela mariborska carinarnica sodelovanje že posla. Predvsem sta to brata Gluck, solastnika proslule tihotapske tvrdke »Antika« v Belgradu, ki sta živela pred nekaj leti v Zagrebu. Večkrat sta potovala skozi Maribor. Na mariborski carinarnici so imeli na obo precešeno pako, ker so sumili, da se bavita s tihotapstvom. Pred nekaj leti so zasledili njuno sestro, ki je bila poročena z osiškim zdravnikom dr. Kleinom pri tihotapstvu zlata. Gospa Klein se je pehala v družbi svojega brata Glucka skozi Maribor v zagrebški brzdovlaku v drugem razredu. Noge je imela vse v povojih ter je njen brat izjavil carinikom, da se pelje sestra na Dunaj k operaciji. Ko so ji povojce sneli, so našli v njih znatno količino dukatov. Zaradi te afele se je zastrupil njen mož dr. Klein ter umrl.

Perzijske preproge ministra Bodija v Mariboru?

Takoj po razkritju gorostasne tihotapske afere v Belgradu, v katero so zapleteni pooblaščen minister dr. Bodi, šef protokola Novakovič in mnimi tihotapski tovariši, so zopet stopile v akcijo carinske oblasti v Mariboru. Gre namreč za nič manj kot za ogromno zalogo vtihtapljenih perzijskih preprog, za katere se ne vedo, kje so skrite. Preproge je pripeljal brat Bodijev žene, ruski emigrant Nečajev, ki ima v Osijeku znano trgovino s preprogami, na zadnji.

ljubljanski veleesejem,

Težka avtomobilska nesreča pri št. Ilju

Maribor, 16. jun. Snodi okoli pol sedmih se je pri št. Ilju v Slov. gorah dogodila težka avtomobilska nesreča. Trčila sta dva avtomobila, ki sta prihajala vsak od svoje smeri. Iz Maribora se je proti državnim mejam in v Gradec peljal avstrijski podpolkovnik grof Alfred Bruckfelle z grofico

Ljubljana danes

Koledar

Danes, torek, 16. junija: Joži.
Jutri, sredo, 17. junija: Adolf.

Lekarne. Nočno službo imajo: mr. Leustek, Resljeva c. 1., mr. Bahovec, Kongresni trg 12 in mr. Komolc, Vič.

Kres na ljubljanskem gradu v nedeljo 21. t. m. zvečer bo opozarjal, da se ta vrši ob udeležbi najširših slojev prebivalstva vsakoletna kresna prireditev ljubljanskega Rdečega križa na korist podpore potrebne ljubljancem, in vabi na posej vsakogar, kdor je voljan plačati malenkostno vsloplano dveh dinarjev ter se razvedriti in za majhen denar pokrepati ob godbi in petju.

Pod Gorjance z avtom 21. junija za 95 Din. Spoloma ogled samostana v Stični, v Novem mestu bolnic Usmilenih bratov, kmetijsko šolo itd., v Pleterjih pri St. Jerneju karuzijo in v Kostanjevici grad-kloster. Podrobna pojedila daje pisarna »Po božjem svetlu«, Ljubljana, šentpetrskerska vojašnica.

Ze več let nastopa s prav lepimi uspehi deloma kot solist-pianist, deloma kot spremljevalec konservatorist R. Gallatja. Koncem tekočega šolskega leta absolvira visoko šolo ljubljanskega drž. konservatorija ter ima v sredo dne 17. t. m. ob četrta na 7 zvečer v Filharmonični dvorani v okviru javnih produkcij našega konservatorija samostojno klavirsko večer, na katerem bo izvajal dela, ki so jih napisali skladatelji: Chopin, Paganini, Skriabin, Ščerbin, Bach in Beethoven. Ker je Gallatja eden naših najboljših absolventov klavirske šole prof. Janka Ravnika, opozarjamo na njegov večer, za katerega se dobi vstopnice — sporedi 3 Din — v knjigarni Glasbene Matice.

Peovski zbor Glasbene Matice ljubljanske ima v ponedeljek, dne 22. junija t. l. v Hubadovi dvorani, Vegova ulica 37, ob 20. uri svoj redni letni občni zbor z običajnim dnevnim redom. — Zadnji dve vaji vsega zbora v torek in petek ob 20. uri. Odbor.

REPERTOAR NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI

DRAMA: Začetek ob 20.

Torek, 16. junija: zaprto.
Sreda, 17. junija: Pesem s ceste. Izven. Globoko zružane cene od 10 Din navzdol.

OPERA: Začetek ob 20.

Torek, 16. junija: Kavalir z rožo. Red C.

Opera.

»Kavalir z rožo«, velika Straussova opera se poje ponovno v opernem gledališču v torek dne 16. t. m. za red C. V glavnih vlogah nastopijo: Ga. Giungiacca, ga. Kogiceva, gđc. Zupceveva, ga. Poličeva ter gg.: Beletto, Banovec, Zupan. Mesto obolenega g. Janka je prevzel vlogo g. Primožič, mesto g. Gošča pa nastopi g. Sibernik, znani prvi tenorist znanega vokalnega kvinteta. Dirigira g. dr. Sveta. Predstava je za red C.

Radio

Programi Radio Ljubljana

Torek, 16. junija: 12.00 Simfonizma pesnitve (plošče) 12.45 Vremenska napoved, poročila 13.00 Napoved časa, objava spreda, objave 13.15 Odlomki iz zvečnih filmov (plošče) 14.00 Vremenska napoved, poročila 14.15 Napoved časa, vremenska napoved, poročila 14.30 Napoved časa, objave 14.45 Nacionalna ura: Vitezi Karlovdorjeve zvezde z mošči (dr. Nemanja Vučković iz Beograda) 15.00 Zbor balalajk (plošče) 16.00 Delavsko predavanje: zaštita delavskih mezd (g. Filip Urankin) 16.30 Letni čas v pesmi, glasbi in besedi — Sodulje: g. prof. Marjan Lipovšek (klavir), Akademski pevski kvintet (pesmi), št. Nar. gledališča (recitacije) 22.00 Napoved časa in vremena, poročila, objava spreda 22.15 Magistrski smisel-kvarteta.

Drugi programi

TOREK, 16. junija. Belgrad I: 19.30 Radijski orkester 30.50 Narodne pesmi 21.30 Beethovenova V. simfonija 22.00 Tamburice — Zagreb I: 14.00 Jugoslovanska kopalska — Zagreb: 20.00 Rocova opera — Bibula — Dunaj: 20.00 Narodna glasba 22.10 Regerjev godalni kvartet 22.30 Plesne plošče — Budimpešta: 19.30 Verdijeva opera »Don Carlos« 21.15 Glasbena glasba — Trst-Milan: 20.30 Donizettijev koncert, isto plesna glasba — Rim-Bari: 17.15 Orkestralna glasba 20.35 Pirandellova komedija »La Giuza« 22.10 Orkestralni koncert 22.15 Plesna glasba — Praga: 19.30 Voljske pesmi 20.45 Nekdanji pevci — Brno: 21.00 Glasbeni skladatelj, poročila 22.15 Plošče — Brno: 21.00 Klavir 21.30 Kapornova igra »Amundsenova tragedija« — Bratislava: 21.15 Wachsmannova sonata 21.35 Zidovske melodije, 22.30 Plošče — Varšava: 20.00 Orkester vojne mornarice 21.00 Veliki radijski orkester 22.15 Glasbeni večer 22.00 Plesne plošče — Berlin-Frankfurt-Pratistava-Königsberg: 20.30 Zabarani koncert — Hamborg-Monakovo: 20.30 Wolfova komična opera »Corregidor« — Lipsko: 20.10 Avstrijske alpske melodije — Strassburg: 20.30 Skandinavski in avstrijski glasba.

Vlagaleteljem bivše avstr. poštne hranilnice

Društvo za zaščito interesov vlagateljev bivše avstrijske poštne hranilnice v Ljubljani objavlja, da bo vložilo tožbo zoper belgarsko pošto hranilnico zaradi neizplačila vlog, ki so jih vložili pred in med vojno v bivši avstrijski poštne hranilnici na Dunaju naši državljani, ker je pozitivno znano, da je dunajska poštna hranilnica v l. 1929 izplačala čez 11.000.000 din naši državi in sicer deloma v gotovini in deloma v vrednostnih papirjih. Zato se opozarjajo vsi tisti vlagatelji, ki še niso prijavili društvu svojih terjatev, naj to nemudoma stori ali vsaj do konca junija t. l., ker v tožbi bodo zastopani le tisti, ki so člani društva in oni, ki so svoje terjatve v letih 1927, 1928 in do 12. septembra 1929 pri poštah uradnih kjerkoli, prijavili. V prijavi je navesti ime in priimek vlagatelja, bivališče, štev. ček. računa ali vložne knjižice, vloga v bivši avstrijski kronah in da bo dotični vplačal po prejemu vloge 8% društvu za pravne stroške. Obenem je poslati društvu za vsakega 100 Kr 1 din za tekoče stroške. Pripominja se, da je za informacije priložiti znakma z 2 din.

Dekletce pod vozom

Ljubljana, 16. junija.

Danes jutraj se je pripetila na Poti na Rakovo jelšo nezgoda, ki bi utegnila imeti tudi hujše posledice. Na nek voz, ki je vozil po cesti, se je obešala 9letna hčerka delavke Antonija Cvirn. Nekako na sredi se je oprijemala voza ter tako drala z njim po cesti. Pa so ji moči odpovedale, spustila je za deske, za katere se je držala in omahnila pod voz. Padla je tako nesrečno, da ji je zadnjem kolu peljalo čez trebuh. Dekletce je pretrpelo hude bolečine, dobilo je po telesu praske ter notranje poškodbe. Takoj so poklicali reševalce, ki so dekle okrog 7 jutraj prepeljali v bolnišnico. Zunanje praske niso nevarne, pač pa so notranje poškodbe nekoliko resnejše, vendar pa se bo dekle, kakor kaže, pozdravilo.

Povišanje najemnin v mestnih hišah

Ko je sedanja občinska uprava prevzela poslovanje na magistratu, je že pri proračunskih debatah ugotovila, da je pri mestnih hišah vsako leto zelo običajen primanjkljaj, ki znaša 2.267.878 dinarjev. Ta znesek mora občina doplačevati iz svojih drugih finančnih sredstev.

Zasebni gospodar gleda pri upravi svojih hiš, da najemna hiša obrestuje in amortizira v daljši dobi let. Ako bi moral k obrestovanju in amortizaciji letno doplačevati veliko vsoto, se nikakor ne bi mogel smatrati dober gospodar.

Tudi mestna občina mora gledati na to, da vsaj zniža ta ogromni primanjkljaj mestnih hiš in manjša bremena davkoplačevalcem, ki morajo doplačevati vsako leto 2.267.878 din za mestne hiše. Teg avpašanja se je lotil tudi odbor za upravo mestne imovine, ki je v zadnjih mesecih pregledal vse mestne hiše in povečini tudi stanovanja v mestnih hišah. Našel je, da so nekatera stanovanja v mestnih hišah brez dvoma preizko ocenjena.

Prva ocenitev mestnih stanovanj je bila izvršena leta 1928, in sicer po kvadraturi stanovanjske ploskve. Ta ocenitev je ostala v veljavi s prav malimi spremembami do danes. Naravno pa je, da kvadratura sama ne more biti merodajna za določitev najemnine, marveč je potrebna upoštevati tudi lego stanovanja in razne druge okoliščine.

Zato se je sedanja komisija trudila, da bi stanovanja bolj pravično ocenila in prilagodila cene najemnin dejanskim vrednotam posameznih stanovanj.

Poleg tega je našla sedanja občinska uprava, da so bile nekatere stranke favorizirane glede najemnine in so plačevale očividno preizko najemnine.

Zato je razumljivo, da sedanji poviški nekatere stranke precej ostro zadenejo in so poviški v nekaterih slučajih bolj občutni haš iz navedenih razlogov. V splošnem pa poviški niso tako visoki in znašajo povprečno 5—15%, prav nikjer pa 100 ali še več odstotkov.

Pri nekaterih mestnih uslužbencih pa je našla uprava, da plačujejo za stanovanje samo tako imenovano priznvalnino, ki znaša na leto samo nekaj dinarjev, daš imajo lepa, tudi večsobna stanovanja in poleg tega še prejemajo od mestnega magistrata posebej stanarino. Teh izjem pa nismo mogli tolerirati, marveč smo morali tudi njim določiti primerno najemnino, ki pa znaša tudi 300 ali še več odstotkov dosedanje priznvalnine.

V splošnem pa je pripomniti, da bodo najemnine v mestnih hišah kljub sedaj zamišljenemu povišku ostale še vedno znatno nižje, kakor pa

so povprečne najemnine po drugih zasebnih hišah, tako da ostane mestna občina tudi v bodoče regulator najemnin v mestu. Na to se je posebej oziralo pri določenem povišku cen in to smernico hoče mestna občina izrečno tudi obdržati.

Nekateri se pritožujejo čez način poviška, češ, da je bila okrožnica o povišku najemnin dostavljena strankam šele pred par dnevi in da se morajo stranke v roku nekaj dni izjaviti, ali priznajo določeni povišek, ker se bo sicer smatralo stanovanje za odpovedano. V tem oziru pa je treba poudariti, da je odbor za upravo mestne imovine delal na tej stvari že več mesecev, kar samo kaže, da je delal z veliko vestnostjo in natančnostjo. Da okrožnica ne pomeni odpovedi stanovanja, se samo ob sebi razume in

Ozadje stavke v Franciji

Splošna stavka, ki je izbruhnila v Franciji tik pred nastopom Blumove vlade, je prišla docela nenadno. Nihče bi ne bil pričakoval, da bodo delavci, ki so v Franciji strumno organizirani v socialističnih organizacijah, hoteli metati polena prvi izrazito socialistični, ali če hočete delavski vladi. Toda kljub temu se je zgodilo tako. Dejstvo je, da traja štrajk v Franciji že 14 dni in da se kljub vsem naporom politikov, voditeljev in vplivnih osebnosti stavka ne more in ne more poleči. Stavkujoči delavci postajajo nervozni, ker izgubljajo zaslužek. Plače delavstva v Franciji so namreč bile tako visoke, kakor nikjer drugje v Evropi. Da bi šlo pri tem zgolj za vračanje plač, kakor izjavljajo voditelji delavskih organizacij, ne drži. Tudi niso delavci po vseh podjetjih postavili zahteve po zvišanju plač, marveč so stopili v štrajk pod različnimi drugimi ali manj pomembnimi pretekli.

Iz tega, iz dejstva, da stavke kljub pripravljenosti podjetnikov ni mogoče končati, pa tudi iz dejstva, da odgovornost za stavko vsi zvrčajo na sebe, moramo sklepati, da so vzroki za to dejanje francoskega delavstva druge. Blumova vlada, da se je zaradi manjših nemirov, ki so izbruhnili zadnje dni tu in tam, morala odločiti, da bo nastopila proti hujšakem, ki izrabljajo delavske interese v svoje namene.

Migljaji iz Moskve

Kljub prijateljstvu, ki veže dones komuniste in socialiste v Franciji, bo vendar Blum prisiljen, da udari z oboroženo silo po zaveznikih komunistih. Stavka, ki ni nič drugega kakor maneuver, s katerim naj komunisti preizkusijo svojo organizirano silo, disciplino in vzdržnost za primer revolucije, prinaša ogromno škodo francoskemu gospodarstvu. Zato je nemogoče, da bi se vršila na pobudo Francozov. Vodijo jo inozemski agitatorji, ki jih je kominterni takoj po volitvah naglašal z vsi strani v Franciji. Desničarski listi objavljajo imena vseh teh agitatorjev, objavljajo propagandne načrte in sedeže njihovih centrov v Parizu, objavljajo številke njihovih čekovnih računov, na katere dobivajo iz Moskve denar. Vlada to ve. Vsi ti razlogi so privedli Blumovo vlado v silno zadrego, tako da si ne ve pomagati. Za zdaj se je odločila, da strogo nastopi proti vsem »nadležnim inozemcem, ki izrabljajo borbo francoskega delavstva v svoje temne namene«. Če bo Blumova vlada res nastopila z vso strogostjo in pozaprila vse inozemske boljševiške preganjaje, bo morala udariti po važnih glavah v vodstvu francoske komunistične stranke, kjer vedre in oblače inozemci predvsem judovskega porekla.

Prizadevanja Leona Bluma, ki roti komunistične voditelje, naj vendar prenehajo s stavko in naj pozovejo delavstvo k temu, ne rade nobenega uspeha. Vsi komunistični prvaki se izogibljajo jasnemu odgovoru, še bolj pa se izogibljajo temu, da bi pozvali delavstvo, naj preneha. V svojih izjavah govore o nekakih interesih delavstva, o organizaciji francoskega gospodarstva, o človeških pravicah itd., kar naj bi vse pospeševala ta stavka.

Kako pa v resnici izgleda stavka in kakšni so razlogi za njo, vidimo iz zanimivih podrobnosti, v katerih se odigrava.

Stavka - za popravilo stranišč

Več podrobnosti je, ki govore o tem, da je stavka mišljena samo kot maneuver, ki naj otežkoči poslovanje socialistični vladi.

Stavka je izbruhnila, kakor smo že rekli, tik preden je Blum začel sestavljati svojo vlado. Izbruhnila je v splošnem obsegu, najprej tam, kjer imajo v občinskih odborih večino komunisti. To so veliki industrijski predeli v pariških predmestjih in v okrožju Seine-et-Oise.

Stavka se je v vseh podjetjih začela na popolnoma isti način. Nastopila je brez napovedi, brez kakih prejšnjih razgovorov z lastniki podjetij, brez pogajanj, kakor je to običajno pri vseh mezdniških gibanjih. Delavstvo vendar ve, da pride s stavko ob zaslužek. Če bi mu šlo samo za gmoletne koristi, bi jih gotovo skušalo doseči najprej na mirnem način, ker bi se pogajanja vršila lahko tedaj, ko bi vsi delavci delali. To dejstvo dokazuje, da je v resnici šlo pri tem samo za maneuver.

Delavci so takoj po izbruhu stavke v vseh podjetjih zasedli delavnice in začeli so delovati prehranjevalni odbori. Ti odbori imajo nalogo, da oskrbujejo delavce, ki so se utaborili v delavnicah, s prehrano. Ponavadi pride pri izbruhu stavk do neredov, do prerekanj, do zmede, pri francoski stavki pa vsega tega nikjer ni bilo. Vse je šlo, kakor po maslu, v čudovitem redu, skoraj v večjem redu, kakor delo samo.

Razlogi, ki so jih na zahteve podjetnikov navajali stavkovni odbori, so ponekod naravnost smešni. Tako so delavci v okrožjih Gnome in Rhone stopili v stavko s pretežno in zahtevo, da je njihov položaj neznošen, ker so pokvarjena v podjetju nekatera vodna stanišča. Zaradi te preteze je stopilo v stavko 15.000 delavcev.

50% višje plače

V nekem drugem podjetju so delavci kot razlog za stavko navedli dejstvo, da imajo prenizke plače. Zahtevali so 10% zvišanje. Podjetnik je tej zahtevi po dveh dneh ugodil, ker je imel veliko naročil, ki je moralo biti izvršeno o pravem času. Toda delavci niso njegovega pristanka glede zvišanja plač sprejeli.

Ko jim je zvišal plače za 15%, so začeli zahtevati 30% zvišanje. Ko je podjetnik pokazal pripravljenost, da bi pristal tudi na to, so zrasli delavci s svojimi zahtevami na 50%. Iz tega postopka je jasno, da jim ni šlo za to, da bi dosegli kakšne stvarne uspehe, marveč, da hočejo predvsem vzdrževati štrajk.

Se drugo dejstvo je, ki daje misliti in sklepati o tem, kdo stoji v ozadju tega gibanja. Štrajk je najprej in v največjem obsegu izbruhnil v tovarnah, ki dobavljajo orožje in material za narodno obrambo. Ta podjetja bi morala država v najkrajšem času prevzeti v svoje roke in jih poddržati. Delavci so v teh orožarnah najbolje plačani in nima nobeden manj, kakor 40 frankov dnevno. (To je 130 dinarjev.)

Strokovne organizacije so kljub vsemu videli pri vsem tem brez moči in tudi ne marajo imeti vpliva. Težko bi jim bilo, namreč imati nase odgovornost, da se kot strokovne organizacije zavzemajo za kaj drugega, kakor za strokovne koristi delavstva.

Stavka traja naprej. Kako dolgo, se ne ve. Verjetno pa je, da bo najkrajšo potegnil pri vseh zadevi Blum kot nagrado za svoje zvesto prijateljstvo s komunisti.

Tudi delavci na ladjah francoske rečne plovbe stavkajo in parniki samevajo.

Kitajsko prebivalstvo

Kitajski znanstvenik Cio Ci Ming, profesor na univerzi v Nankingu, je izračunal, da so zahtevale kužne bolezni, poplave in lakota v teku zadnjih 60 let na Kitajskem nad 400 milj. žrtev. A kljub temu je dežela slej ko prej preobljubljena. Kitajci so poljedelci: nad 400 milj. kmetov se stiska na 114 milj. št. km polja, torej pride na posameznika samo do 300 št. m sveta. Rusija, kjer se podvoji število prebivalcev v teku vsakih 27 let, je na prvem mestu med drugimi državami. Kitajska stoji takoj za Rusijo: njegovo prebivalstvo se podvoji v 60 letih, dočim znaša na primer na Anglijskem isto obdobje že 142 let.

Kakovost sovjetske armade v nemških očeh

»Frankfurter Zeitung« je objavila obsežen članek o kakovosti sovjetske armade. O trditvah tega nemškega lista ima sovjetska armada 84 divizij. Od teh 84 jih je koncentriranih 26 na zahodni sovjetski meji. Kar se tiče orožja je sovjetska vojska dobro opremljena.

Posebno poglavje ruske armade predstavljajo sovjetske vaje s padali, ki imajo namen izvežbati čim večje število vojaštva za to, da se bodo mogli v primeru napada spuščati z letal za sovražno bojno črto in udariti od tam sovražnika v hrbet. Pri zadnjih vajah rdeče vojske so spuščali s padali

Po nesreči v Bukarešti: skavti odnašajo zadnje ponesrečence.

Zanimivo pa je dejstvo, da v oborožitvi sovjetske armade daleč prevladuje napadalno orožje. Boljševiki ne prestopajo zatripujejo, da so oni najmirnejša, najmirosljubnejša država na svetu, ki ne goji sovražnih namenov proti nikomur. Tudi njim baje ne gre za to, da bi skušali osvojevati tuja ozemlja. Kljub temu, pa je večina njihove vojske pripravljena zgolj za napad in ne za obrambo. To meče čudno luč na trditve sovjetskih poslancev v inozemstvu. Vse čete rdeče vojske so dobro opremljene, zlasti s tanki, avijoni in z orožjem, ki služi kemični vojni. To kaže, da imajo ruski vojaški strokovnjaki veliko smisla za tehniko, ker razvoj tega napadalnega orožja zahteva ne le velike sposobnosti, marveč tudi dosti izkušenj.

Motorizacija rdeče armade naglo napreduje. Rusko vojno poveljstvo razpolaga danes z 10.000 tanki, 1000 oklopnimi patrolnimi avtomobili, 150.000 vojnimi traktorji za vlečenje topov in čez 100.000 posebnimi vojnimi avtomobili.

Letalski park šteje 4500 aparatov. Kar se pa tiče težkih bombarderjev na 4 in na 5 motorjev, lahko rečemo, da zavzema v tem oziru sovjetska vojska prvo mesto med vsemi državami na evetu.

Največja brzina letala

Nedavno je bil v Bologni sestanek fizikov, na katerem je imel prof. Lewis, vodja aerodinamskega laboratorija v Langley-Fieldu, zanimivo predavanje o skrajni meji brzine, ki jo bo mogoče z letalom doseči. Predavatelj je poudarjal, da brzina letala ni odvisna toliko od njegovih motorjev in kakovosti ogrodja, kolikor od odpornosti, ki jo letalu stavi nasproti zrak. Kakor hitro doseže letalo neko skrajno točko brzine, je kakršnokoli pospeševanje absolutno nemogoče. Na osnovi svojih računov je postavil Lewis za skrajno hitrost 1224 km na uro, to je hitrost, s katero se širi zvok v ozračju. To pa je kajpada samo teoretska možnost.

V praksi bodo težave že pri hitrosti 700 km na uro, ki so jo doslej dosegli in jo imajo letalci za rekordno brzo. Večje brzine z letalom na noben način ne bo mogoče doseči, kajti zrak, ki ga letalo reže, se spričo tolikšne brzine stavi letalcu predmetu nasproti kakor jekleni obrambni zid, ki ga noben motor in nobeno ogrodje ne more predrti.

Dolgočasna vožnja

Posebna poročevalka francoskega dnevnika »Paris Soire« piše o svoji vožnji z nemškimi zrakovci »Hindenburg« iz Friedrichshafna v New York. »Moj glavni vtis je, da so Nemci izvrstni tehniki, a jako slabi družabniki. Potniki niso videli med 60 urno vožnjo nobenega zastopnika moštva ali častnikov. Samo ravnatelj dr. Eckener in kapitan Hehman sta